

Lokalhistorisk Arkiv og Forening i Allerød Kommune

Hjemmesider: <http://lafak.dk/>

En mindesten i Geddemosen – af Per-Olof Johansson
Fra Nøglehullet nr. 2 / 2009 - 26.årgang

nøgle•hullet

Mindet over Christian Eduard Hansen – til daglig blot 'Chr. E.' eller 'Mester' – trænger til lidt vedligehold.

EN MINDESTEN I GEDDEMOSEN

Christian E. Hansen (1874 – 1954), søn af Fritz Hansen, far til brødrene Fritz, Søren og Knud, var den, som skabte basis for Firmaet Fritz Hansens verdensberømmelse som designfirma. På det areal, han og familien skænkede Lillerød Kommune ved Geddemosen, har Allerød Kommune rejst en minde-

sten med hans portræt i bronzerelief. Området omkring Geddemosen er flittigt brugt af børn fra institutioner og skoler, og tit bliver spørgsmålet stillet, hvem der er begravet her? Og så skal det jo fortælles, at det er en mindesten. Det var sognerådsformanden i Lillerød H.C. Clausen, som udkastede ideen, at der burde rejses en mindesten for Chr. E. Hansen. Projektet lykkedes. I 1971 modellerede billedhuggeren Gunnar

Gipsoriginalen.

Hammerich et portræt af Chr. E. Hansen som et større medaljonrelief, som blev støbt i kobber og som afsløredes 24. oktober 1972. Gipsversionen blev ved Fritz Hansens død skænket til Lokalhistorisk Arkiv.

Jorden tilhørte engang gården Gra-vensten men blev stykket fra og købt af Chr. E. Hansen. Geddemosen og arealet der omkring, som det ser ud i dag, var kun en mindre del, resten er videreudstykket og bebygget omkring Rønneallé, Pileallé osv. Chr. E. Hansen skænkede Geddemosen til Lillerød Kommune som et åndehul i den by-udvikling, som han forudså. Mindestenen er anbragt ved de birketræer, som han selv har plantet, fortæller Frederiksborg Amts Avis i anledning af afsløringen. Her sagde borgmester Oskar Jensen bl.a., at Chr. E. Hansen ved at placere sin virksomhed her på stedet, var han og hans efterkommere med til at vise vej, og da man samtidig havde evne og vilje til at skabe gode

arbejdsforhold, hvor medarbejderne har følt glæde og trykthed ved at være, var det en af grundene til, at byrådet ved firmaets 100 års dag rejste denne mindesten.

Fabrikant Fritz Hansen takkede på familiens og virksomhedens vegne byrådet, H.C. Clausen og Gunnar Hammerich. Han syntes, at Gunnar Hammerich, der var gammel ven af Chr. E. Hansen, havde forstået at gen-

Gunnar Hammerichs signatur.

give netop hans karakteristiske lune smil om munden.

Endvidere citeres han for at have sagt: "Far holdt af sit arbejde og af at konstruere ting, men endnu mere holdt han af sine medarbejdere og kaldte dem sine venner. Far elskede at spadserere her i Geddemosen og ønskede at bevare det som et åbent areal, hvor borgerne kunne gå hen."

Billedhuggeren selv talte til sidst og mindedes Chr. E. Hansen som et enestående menneske, der indførte demokrati på arbejdspladsen!

Chr. E. synger for i afslappet outfit under den årlige FH-skovtur i 1939 med cigar parat i selerne.

Kunstneren Gunnar Hammerich (1893-1977) er i dag ikke meget kendt, men der findes dog et lille skrift om ham af Niels Th. Mortensen fra 1943. Heraf fremgår, at Gunnar Hammerich ikke var en kunstner, der brød nye veje, men var et led i kæden af såkaldte traditionelle, naturalistiske kunstnere. Efter at have tilbragt nogle år som portrætbilledhugger i Brasilien, kunne han vende hjem til Danmark og få hjemlige bestillinger i fornødent omfang. Han udførte buste af mange dengang kendte personer, en del af dem kan sikkert endnu ses på et torv hist og her. Indenrigsministeren Ove Rodes portræt bør stadig være et sted i Kalundborg. Digteren Anders Christensen Arrebo står sikkert stadig i Ærøskøbing og

Grundkøbet ved Geddemosen – og jernbanen, hørte til Chr. E. Hansens udvidelsesplaner for FH. (1914)

Brorson foran kirken i Tønder. 'Hans buste er yderst naturalistiske, men han evner derudover også at gøre de portrætterede stærkt nærværende og levende med karakterfulde udtryk', står der i den nyeste udgave af Weilbachs Kunstnerleksikon. Folkloristen Anders Enevig fortæller i sine erindringer om mødet med Gunnar Hammerich, der foruden at have ejet biografen i Ærøskøbing, med Jais Nielsen-dekorerede vægge, også lagde grunden til et lokalmuseum på stedet, som Anders Enevig fik til opgave at registrere. Med disse spredte bemærkninger håber jeg så, at både mindestenens Chr. E. Hansen og kunstneren bag vil stå lidt tydeligere i erindringen fremover, når stenen passerer.

Per-Olof Johansson

